

Kemianteollisuuden toimialakatsaus, kesäkuu 2023

Toimitusjohtaja
Mika Aalto

Toimialakatsauksen sisältö

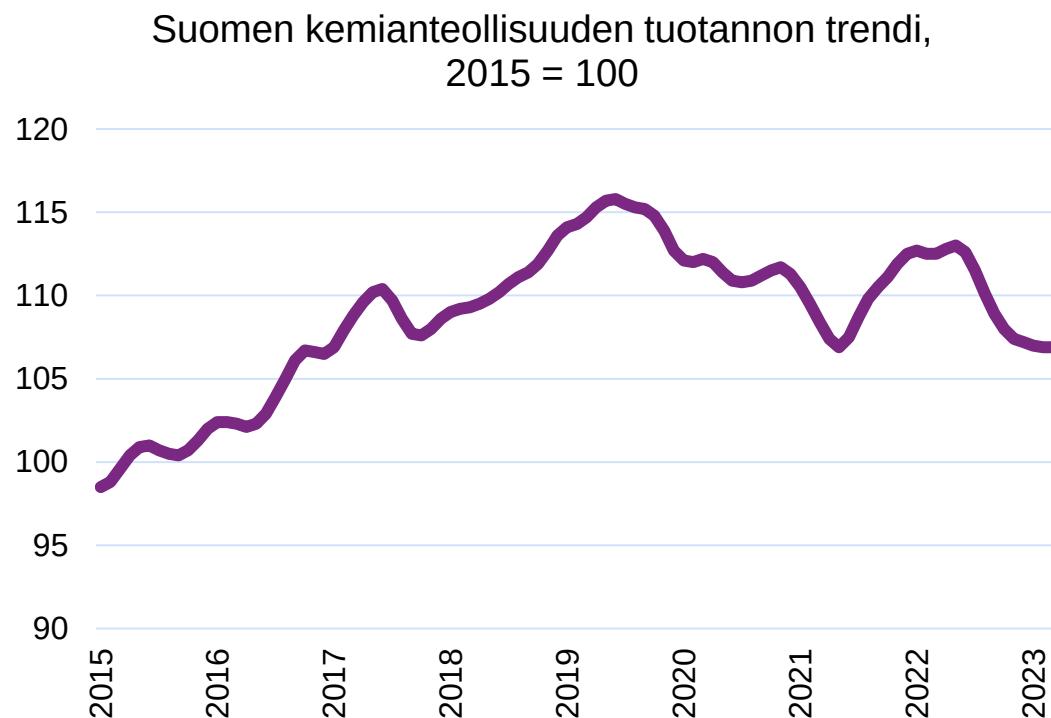
- Kemianteollisuuden suhdannetilanne
- Vihreä siirtymä kemianteollisuudessa – millä keinoin siinä onnistutaan?
- Suomessa suorat yritystuet ovat muihin EU-maihin nähden pieniä

Kemianteollisuuden vienti ja suhdanteet

Ekonomisti
Sampo Pehkonen

Kemianteollisuuden tuotanto laskenut kesän 2022 jälkeen, vientitietojen mukaan eniten pakittanut muovi- ja kumiteollisuus

Lähde: Tilastokeskus, teollisuustuotannon volyyymi-indeksi & Tulli

Vientimäärät viimeisen 6 kuukauden ajalta verrattuna edellisvuoteen

Öljytuotteet	- 1 %
Kemikaalit ja kem. tuotteet	- 19 %
Lääkkeet	+ 40 %
Muovi- ja kumi	- 22 %

* Vuosimuutos, kuuden kuukauden liukuva keskiarvo. Viimeisin tieto maaliskuu 2023, jolloin vienti, euroa:

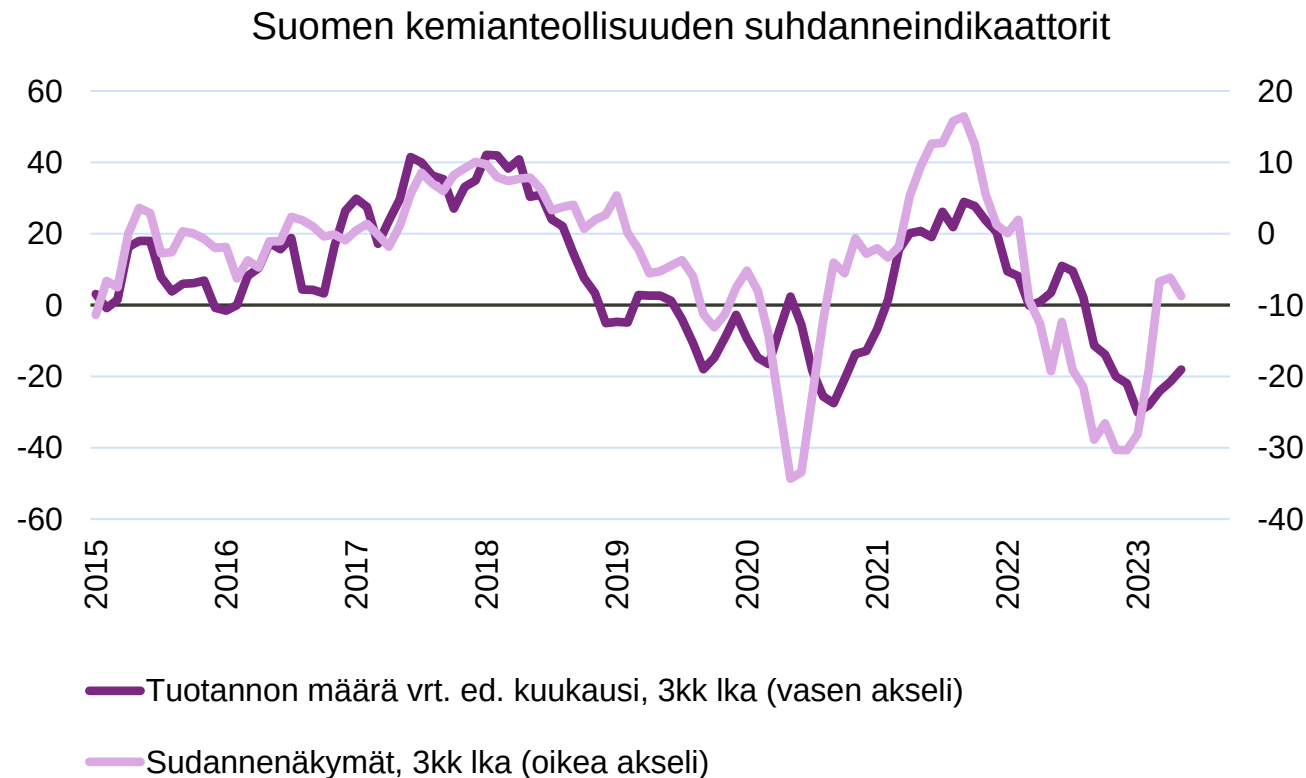
Öljytuotteet 650 milj.

Kemikaalit ja kemialliset tuotteet 610 milj.

Lääkkeet 140 milj.

Muovi- ja kumituotteet 170 milj.

Miten tuotanto kehittyy jatkossa? Vielä huhtikuussa näytti positiivisemmalta, kuin toukokuussa

**Vientitilaukanta EK:n
suhdannebarometrissa
laskussa elokuussa 2022 saakka**

**Uudet tilaukset Tilastokeskus*,
2023Q1 / 2022Q1:**

Arvo: - 3,4 %

Volyymi: - 5,9 %

Lähde: EK

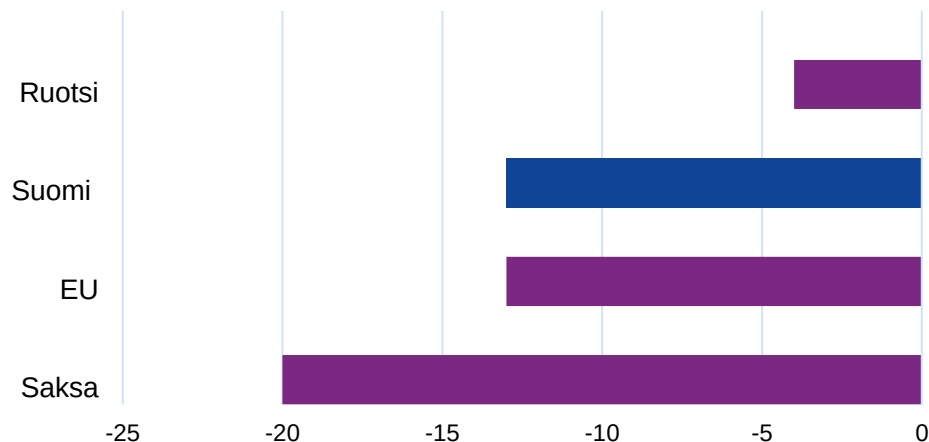
KEMIANTEOLLISUUS

* Vain kemikaalien, kem. tuotteiden ja lääkkeiden osalta

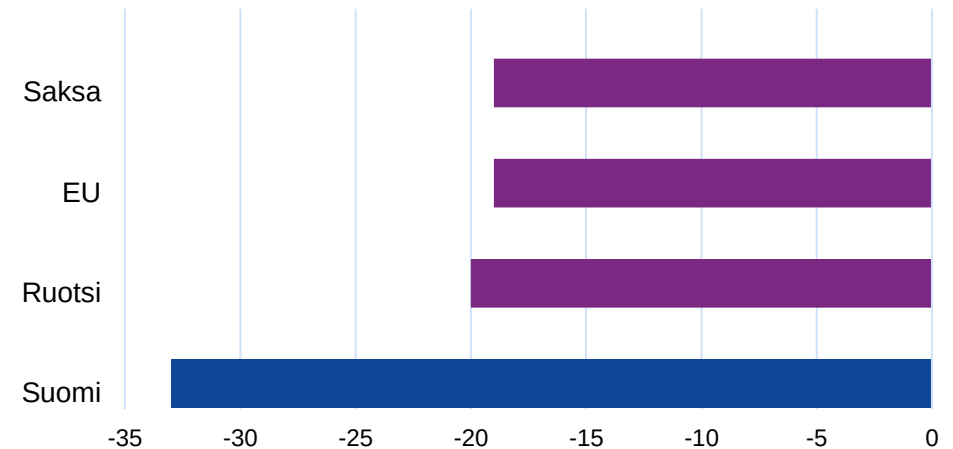
Kemianteollisuuden tilanne verrattuna kilpailijamaihin

- Kemianteollisuuden kilpailuasema heikentynyt EU:n sisällä ja EU:n ulkopuolella lokakuusta 2022 saakka
- Taustalla vahva euro, kilpailijamaiden teollisuus- ja tukipolitiikka sekä hyvä lähtötaso
- Luottamusindikaattoreissa peruskemia EU:n keskiarvon tasossa, muovi- ja kumipuolella EU-maiden heikointa

Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden
tuotannon luottamusindikaattori, ka 1-3/2023

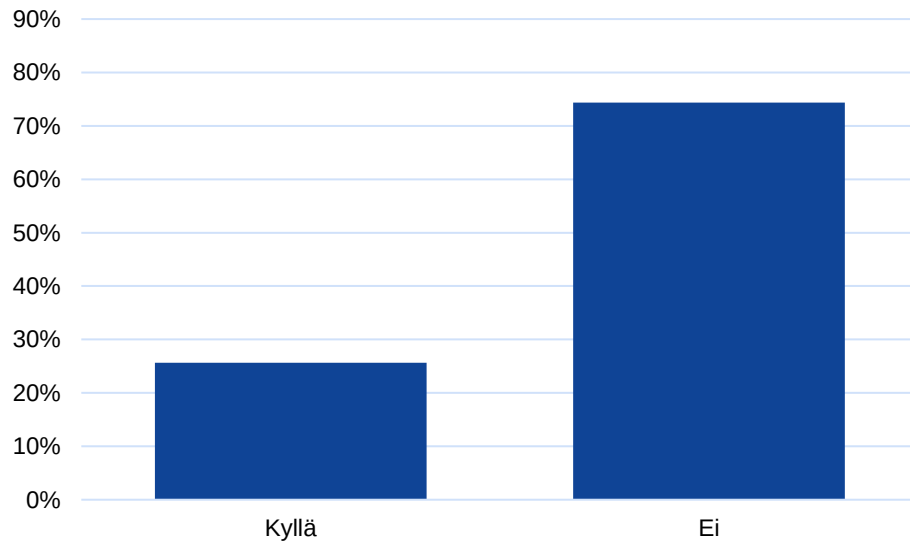
Muovi- ja kumiteollisuuden
luottamusindikaattori, ka 1-3/2023

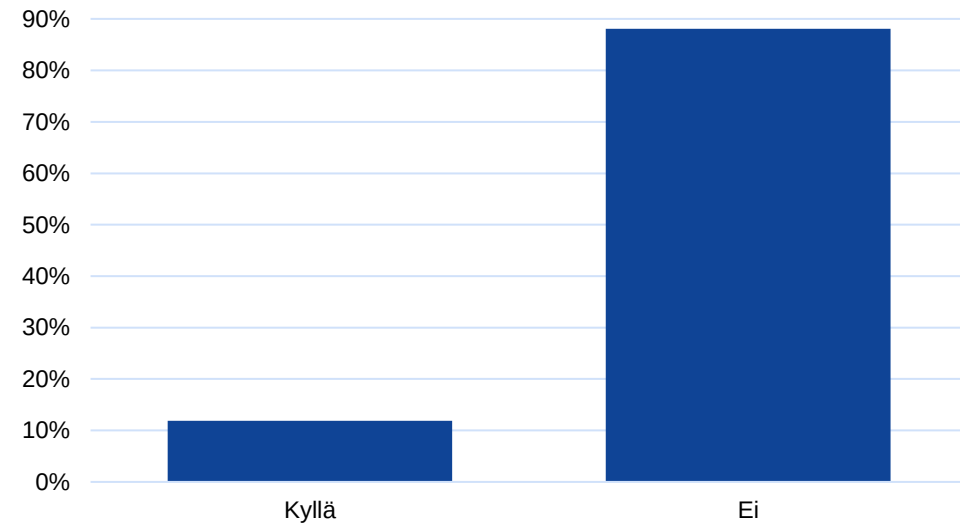
Lähde: EK & Eurostat

Joka neljäs Kemianteollisuus ry:n jäsenpulssiin vastannut yritys ennakoii lomautuksia tuleville kuukausille

Onko yrityksessänne käynnissä tai odotettavissa **lomautuksia**? (Tulevien 6 kuukauden aikana.)

Onko yrityksessänne käynnissä tai odotettavissa **irtisanomisia**? (Tulevien 6 kuukauden aikana.)

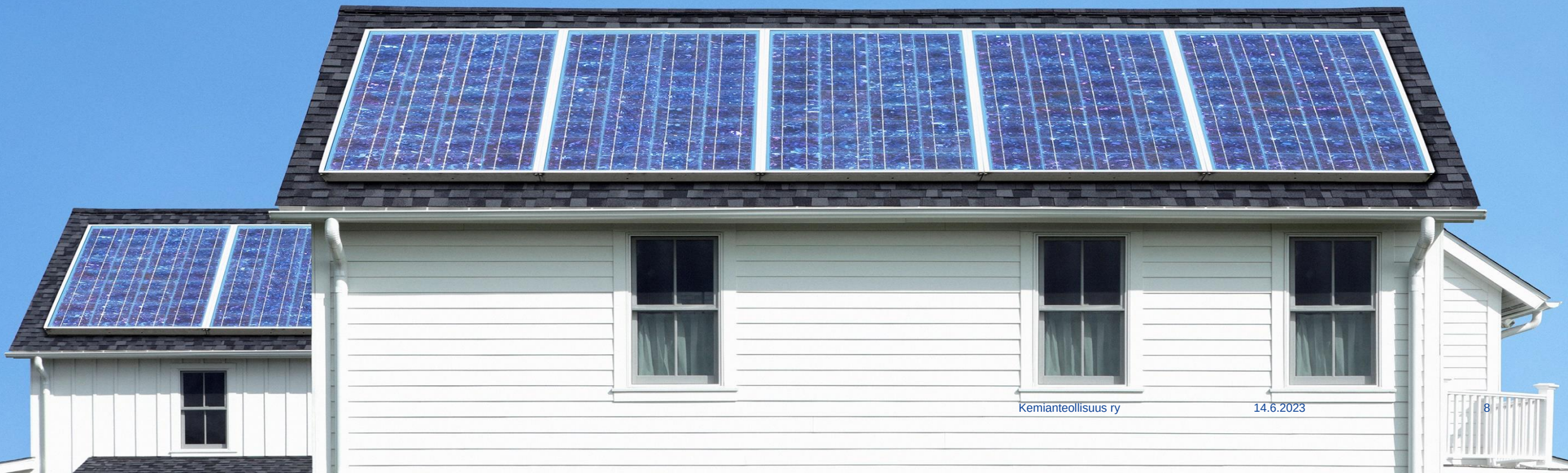

Taustatiedoksi: Lomautukset keskittyneet selkeästi pk-yrityksiin

Lähde: Kemianteollisuus ry:n jäsenpulssi, 6.6.-9.6. Vastauksia yht. 52 kpl.
Tiedot on katokorjattu.

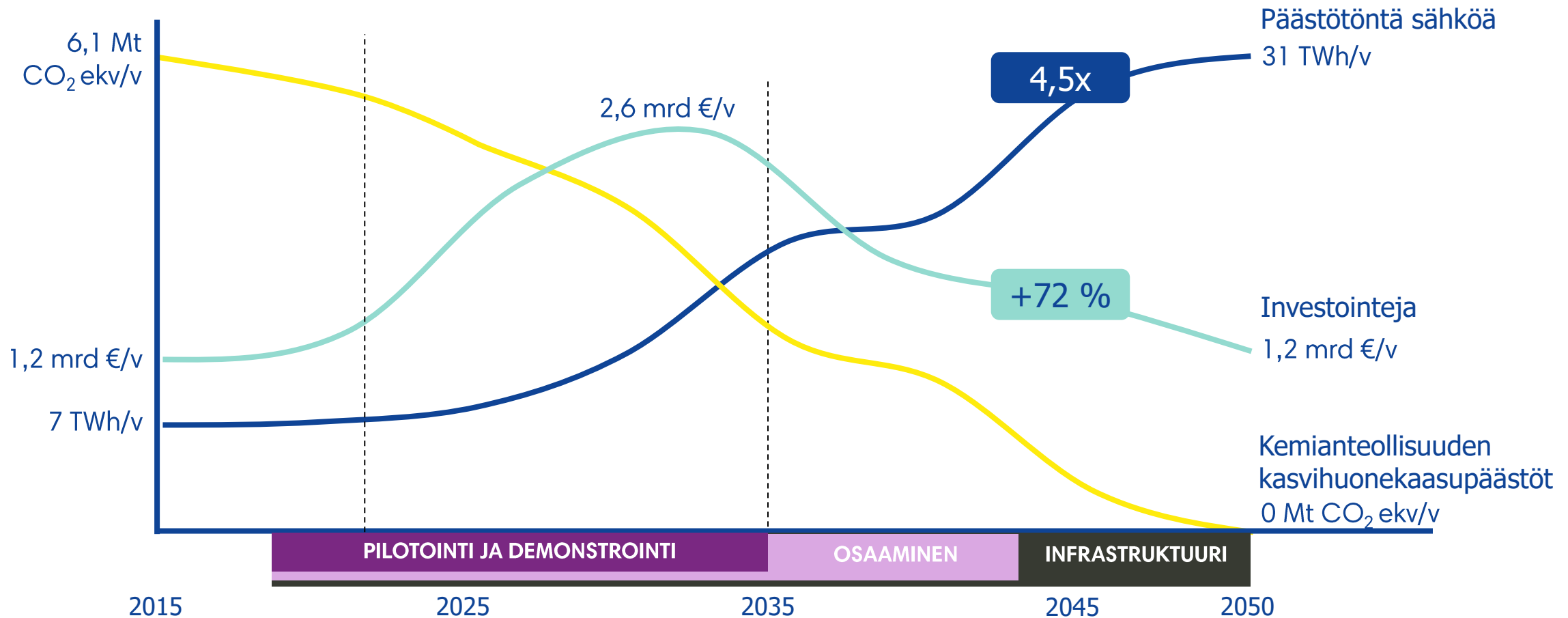
Vihreä siirtymä kemianteollisuudessa – miten siinä onnistutaan?

Toimitusjohtaja
Mika Aalto

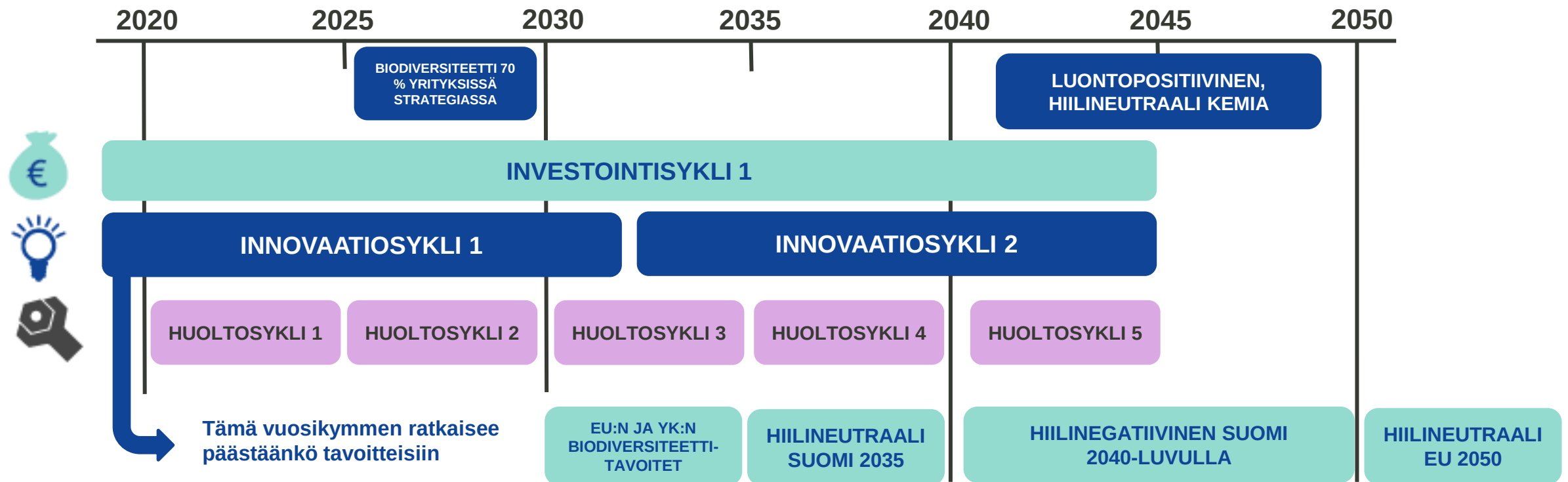
Vihreä siirtymä tapahtuu sähköllä ja investoinneilla

Kemianteollisuuden tie kohti hiilineutraalisuutta

2045 on lähempänä kuin kuvitellaan

1 investointisykli – 2 innovaationsykliä – 5 huoltosykliä

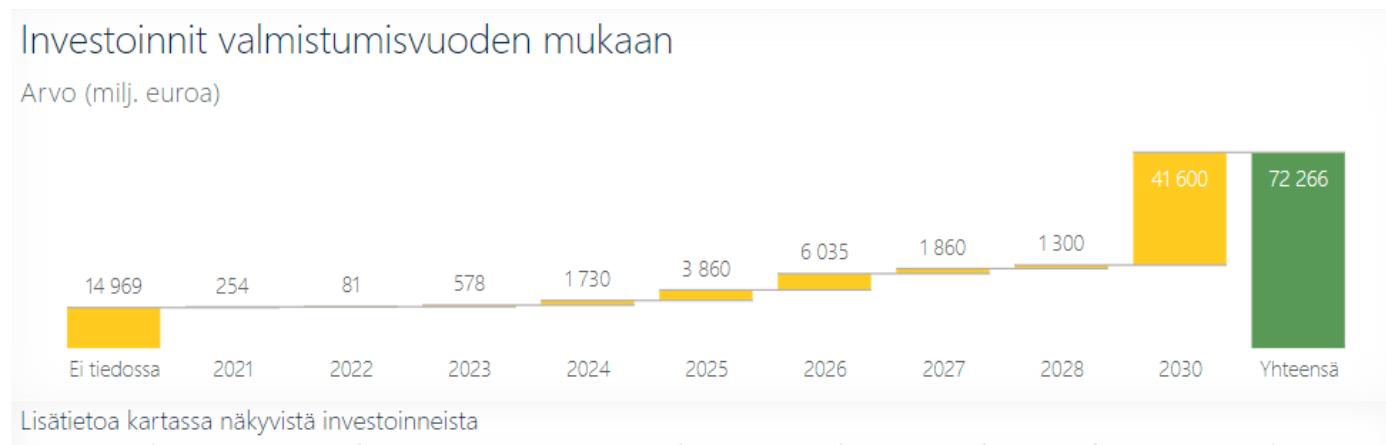

Suomeen on suunnitteilla miljardikaupalla investointeja – kemianteollisuus on yksi keskeisistä investoijista

- Suomeen suunnitteilla erilaisia teollisia hankkeita n. 90 miljardilla*
- Suunnitelluista investoinneista yli 50 % liittyy merituulivoiman
- Hankkeet jaksottuvat useiden vuosien ajalle
- Hankkeista n. **70 miljardia** on tällä hetkellä **esiselvitys-** tai **suunnitteluvaiheessa**

* Hankelistaus ei sisällä maatuulivoima ja energiansiirtoyhteyksiä.

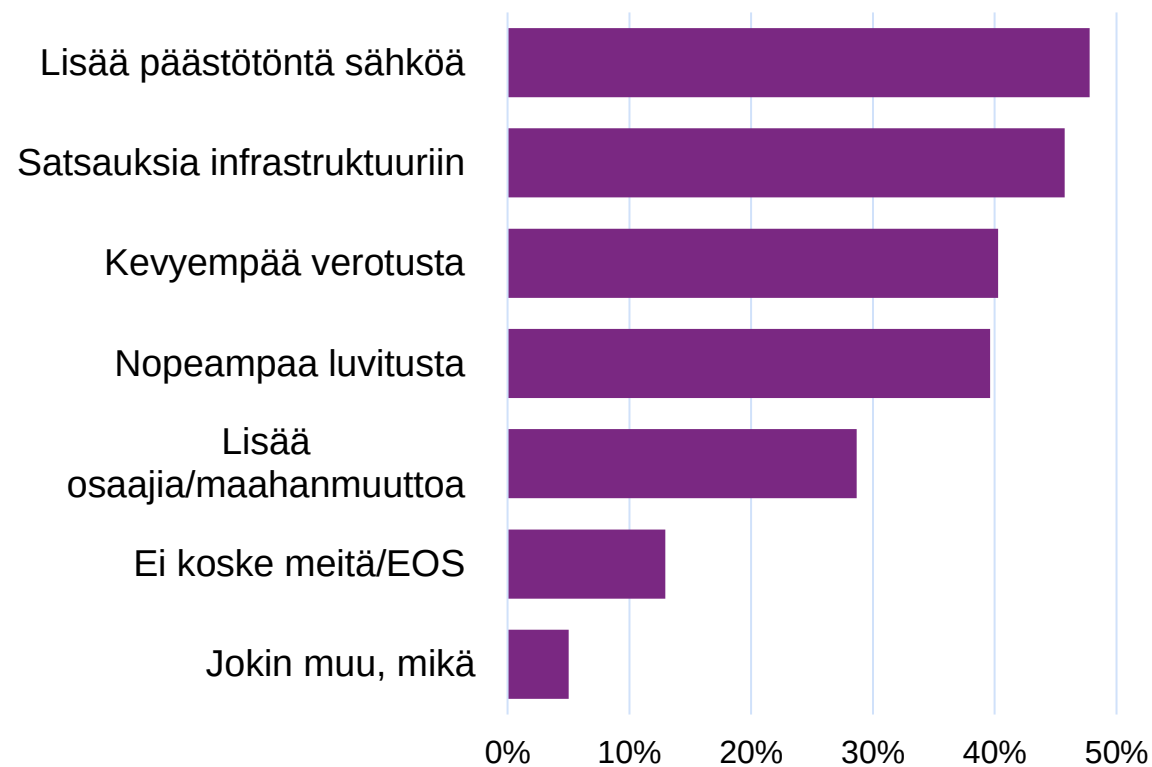
EK:n vihreän investointien tietopankki: Investoinnit voimallisemmin käyntiin vuodesta 2025 alkaen.

Lähde: <https://ek.fi/tutkittua-tietoa/vihreat-investoinnit/>

- **Kemianteollisuuden vihreä siirtymä tarvitsee lisää päästötöntä sähköä**
- **Infrastruktuurilla ja nopeammalla luvituksella on oleellinen rooli alan hiilineutraaliustavoitteessa**

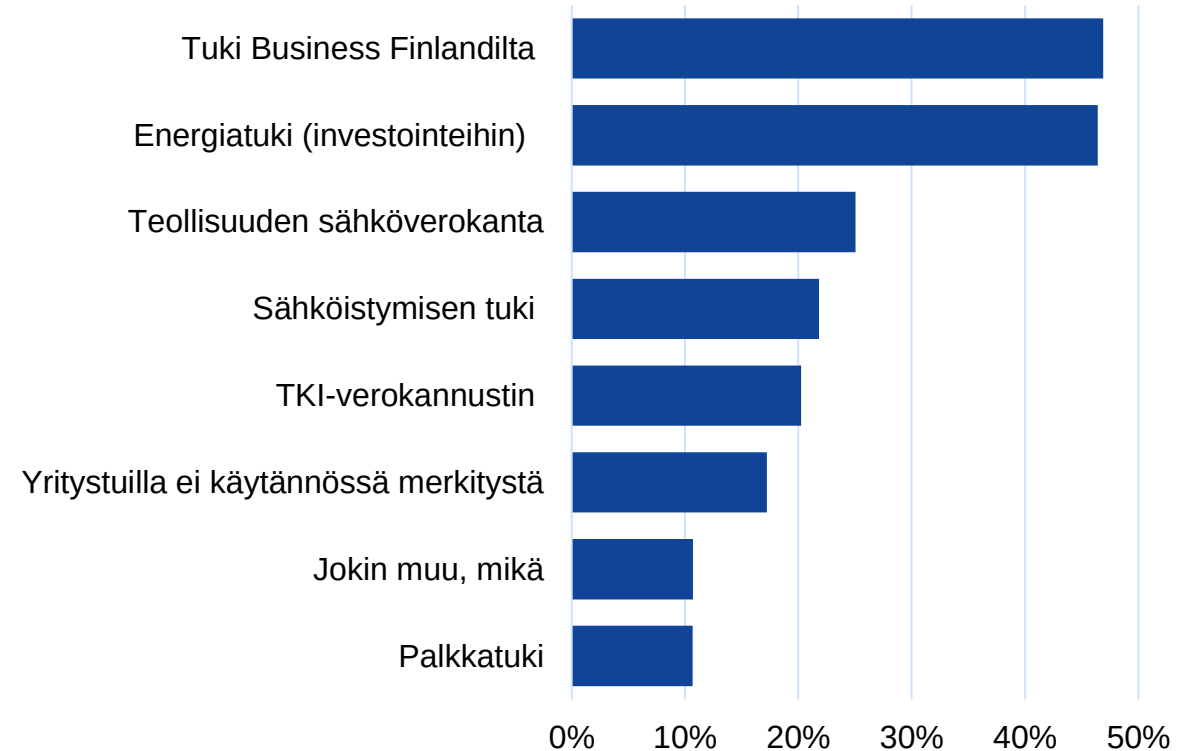
Mitä muutoksia/investointeja Suomeen tarvitaan, jotta vihreä siirtymä osaltanne onnistuu?
(Voit valita useamman)

Lähde: Kemianteollisuus ry:n jäsenpulssi, 6.6.-9.6. Vastauksia yht. 52 kpl.
Kuvion tiedot katokorjattu ja painotettu yrityskokoluokan mukaan.

- **Myös yritystuilla on tärkeä rooli, kun kehitetään uutta ja investoidaan puhtaampaan tuotantoon**
- **Eniten mainintoja jäsenyrityksiltä saavat Business Finlandin tuki, investointeihin käytettävä energiatuki sekä teollisuuden sähköverokanta**

Mitkä seuraavista tuista tai poikkeavista verokannoista auttavat kehittämään Suomessa uutta ja tekemään investointeja? (Voit valita useamman)

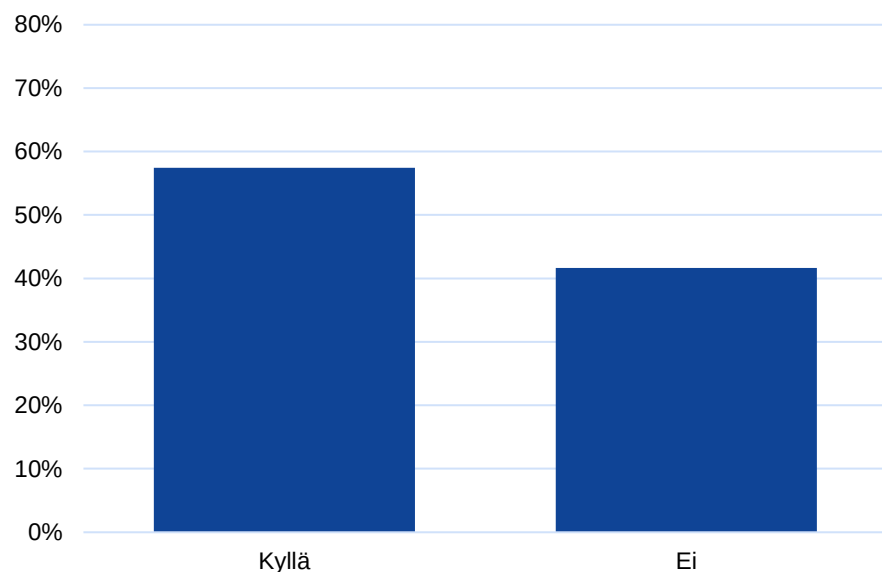
Lähde: Kemianteollisuus ry:n jäsenpulssi, 6.6.-9.6. Vastauksia yht. 52 kpl.
Kuvion tiedot katokorjattu ja painotettu yrityskokoluokan mukaan.

”Jos puhtaan sähköön investoinnit eivät toteudu, teollisuuden vihreästä siirtymästä on turha haaveilla”

- Mika Aalto, Kemianteollisuus ry

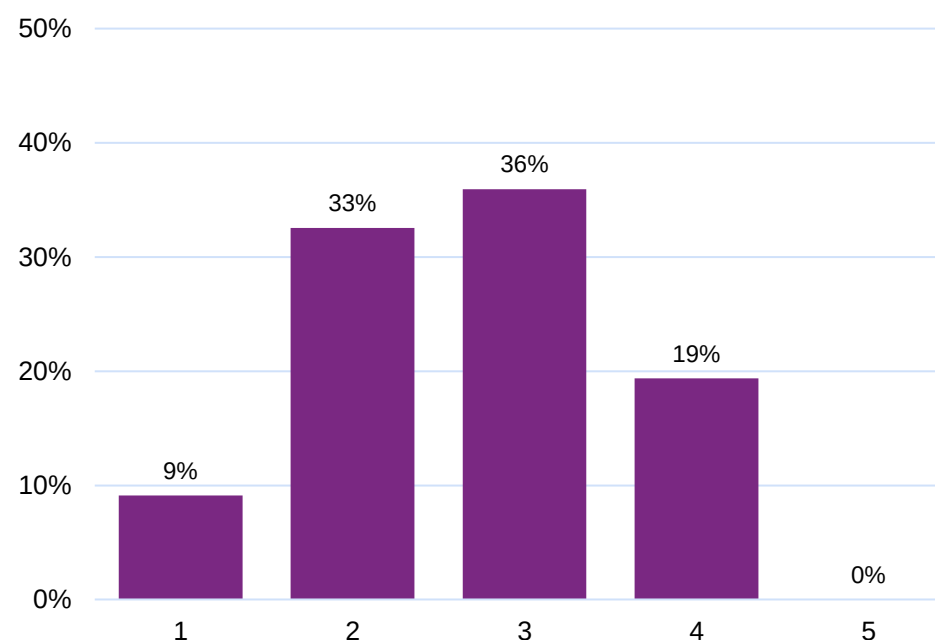
Osaajapula ja ammattikoulutuksen taso huolettavat yrityksiä

Onko yrityksessänne ollut vaikeuksia löytää osaavia työntekijöitä Suomesta?

Lisäksi jäsenkyselystä selvisi, että osaajapulaa koetaan kaikkialla Suomessa, eikä osaamispula rajoitu tiettyihin ammattiryhmiin, vaan tarvetta on niin operaattoreille, sähköasentajille kuin insinööreillekin.

Kuinka hyvin ammatillisista oppilaitoksista saatavilla olevien/palkattujen työntekijöiden osaaminen vastaa yrityksenne tarpeisiin? (1 = ei lainkaan, 5 = erittäin hyvin)

Arvioiden keskiarvo: 2,6/5

Lähde: Kemianteollisuus ry:n jäsenpulssi, 6.6.-9.6. Vastauksia yht. 52 kpl.
Tiedot on katokorjattu.

Yritykset kommentoivat

- ”Tuet vihreän siirtymän investointeihin, lupamenettelyyn liittyvä aikajänne ja epävarmuudet, talveen liittyvät erikoisolosuhteet, etäisyys suurista kuluttajamassoista”
- ”Lupaprosessien hitaus ja valitettava huono ennustettavuus”
- ”Pahimmillaan ulkomailta palkkaamamme työntekijät ovat joutuneet odottamaan työlupia 12 kk.
- ”Esim. Ruotsissa on huomattavasti nopeammat viranomaiskäytännöt”
- ”Suomeen investoinnin esteenä ovat yhteisövero, yleissitovuus ja irtisanomissuoja.”

Erityishuomio: Yritystuet

Teollisuuspolitiikka on päivän sana: USA:ssa IRA-tukipaketti (370 mrd.) on saanut aikaan hurjan investointibuumin

Real Construction Spending: Manufacturing

Note: Chart is in inflation-adjusted 2023 dollars.
Source: BLS, Census Bureau

Saksassa uunituore tukipaketti (50 mrd.) tukemaan puhdasta siirtymää

Sustainability

Germany launches \$53 billion scheme to help stricken industry decarbonise

By Christoph Steitz and Andreas Rinke

June 5, 2023 4:10 PM GMT+3 · Updated 4 days ago

[1/3] A general view of a cooling tower at the Schwarze Pumpe power station, in Spremberg, Germany, September 2, 2022.
REUTERS/Christian Mang/File Photo

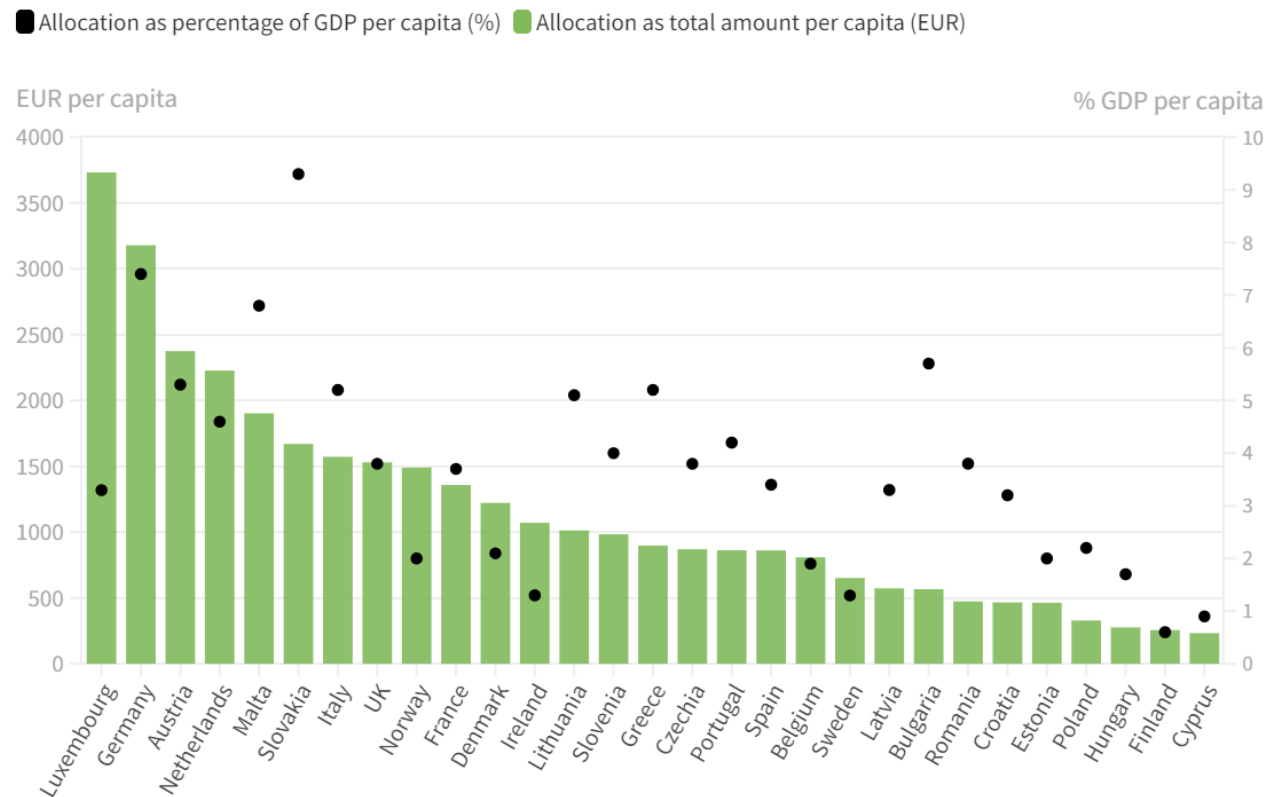
- Yhdysvalloissa ja Saksassa yritystuet ovat poliittinen työkalu, jolla pyritään luomaan vihreitä investointeja ja työpaikkoja
- Valtio tukee yritysten kilpailukykyä

Myös energiakriisissä monet jakoivat valtavia tukipaketteja kansalaisille sekä yrityksille – Suomessa tukilinja oli Euroopan niukimpia*

* Mikä on lähtökohtaisesti positiivinen asia. Ongelmalliseksi asian tekee se, että muiden maiden tukipakettien johdosta kilpailutilanne ei ole tasavertainen.

Governments earmarked and allocated funding to shield households and firms from the energy crisis (Sep 2021 - Jan 2023), % GDP per capita.

Last update: 13.02.2022.

Source: Bruegel. • Note: Please refer to the methodological note in PDF for a break-down of the packages and the sources.

Suomessa suorista yritystuista merkittävimpiä ovat erilaiset energiatuet

- **Suorat yritystuet Suomessa:**
- Suoria tukia (pl. maataloustuet) jaettiin noin 1,9 miljardia vuonna 2021
- Erilaisia tukia yhteensä n. 100 kpl
- Merkittävimpiä olivat:
 - Business Finlandin avustukset yrityksille (276 milj.)
 - Business Finlandin lainat TKI-toimintaan (147 milj.)
 - Energiatuki (investointituki) (160 milj.)
 - Uusiutuvan energian tuotantotuki (282 milj.)
 - Valtiontakaus vuokra-asuntojen rakentamista varten otetuille lainoille (285 milj.)

Lähde: Yritystukien tutkimusjaoston raportti 2022

Epäsuoria yritystukia ovat mm. alennetut alv-kannat

- **Epäsuorat yritystuet Suomessa:**
- Epäsuorat yritystuet ovat käytännössä poikkeamia verokannoissa
 - EVL (29 kpl) (elinkeinoverotus)
 - ALV (14 kpl)
 - MVL ja metsäverotus (21 kpl)
 - Valmiste- ja liikenteen verot (25 kpl)
- Esimerkiksi ruuan alennettu alv-kanta (14 %) luetaan yritystueksi
- Samoin dieselpolttoaineen normia alempi verokanta
 - Onko kyseessä yritystuki vai se, että suomalaiset kuluttajat maksavat poikkeuksellisen paljon veroa verrattuna eurooppalaisiin autoilijoihin?

Yhdysvalloissa mittavia yritystukia **perustellaan työllisyydellä** sekä syrjäseutujen tukemisella ”rural support”

Euroopan syrjäseudulla Suomessa, samoja argumentteja ei juuri näy

Suomessa verrataan usein yritysten ja kuluttajien maksamia veroja keskenään, vaikka yritysten veroja tulisi verrata kilpailijamaiden yritysten maksamiin veroihin

Yritystuissa on kyse **strategisesta kilpailukyvystä**, sekä pelikentän tasaamisesta (level playing field)

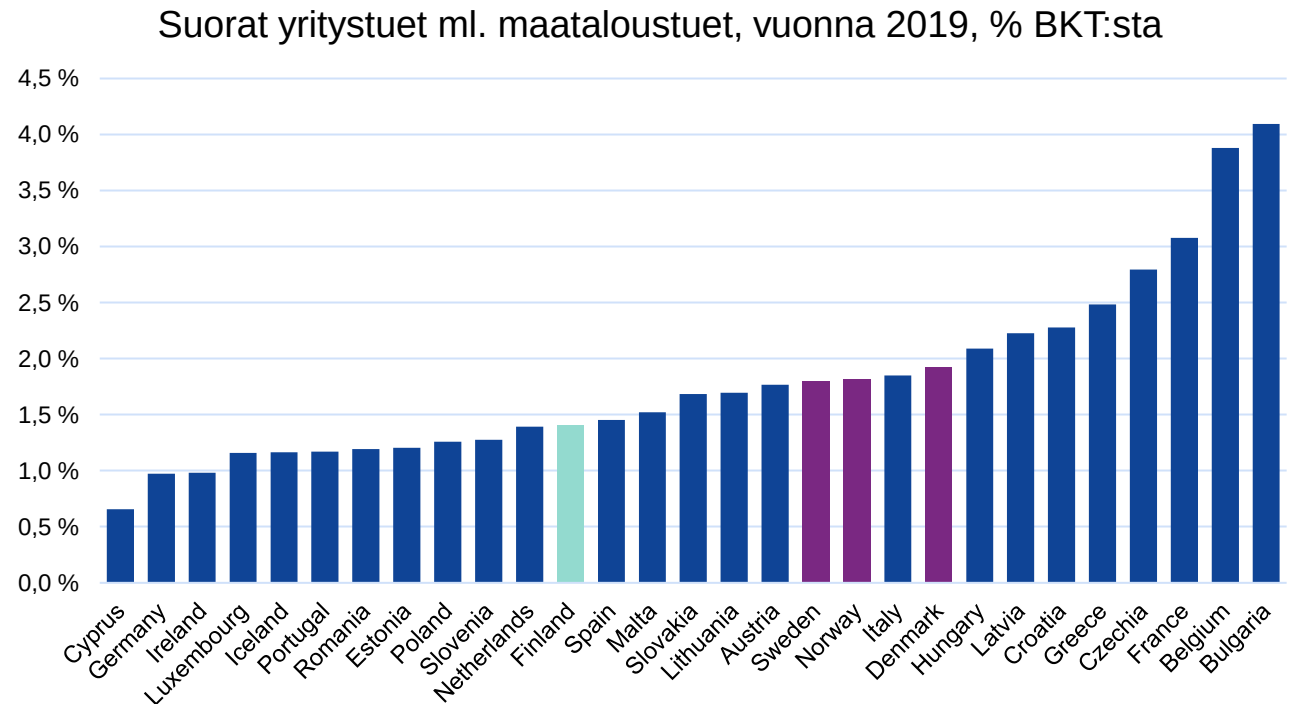
Tukien kustannukset ovat suhteellisen matalat verrattuna esimerkiksi vientiteollisuuden tuottamaan arvonlisään, joka oli yli 100 miljardia euroa vuonna 2021.

- Seuraavassa suorien yritystukien vertailua eri maiden välillä
 - Tämä tehdään vuoden 2019 datalla, koska vuodesta 2020 lähtien korona sotkenut tukipolitiikkaa
 - Pyritään siis tekemään vertailu ns. perustasolla

Suomessa yritystukien (ml. maataloustuet) määrä on Euroopan keskitasoa

Muissa Pohjoismaissa suorat yritystuet (ml. maataloustuet) Suomea suurempia

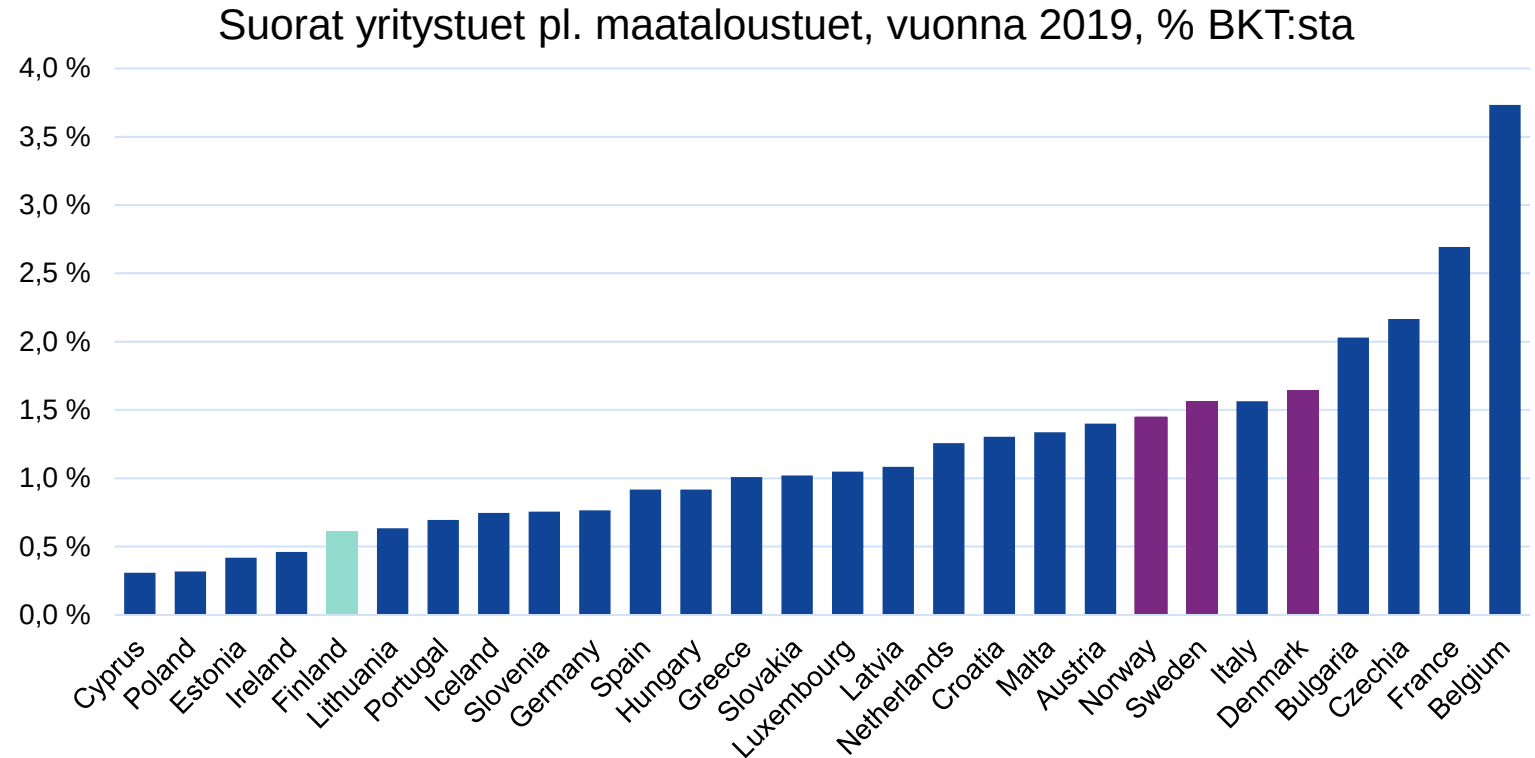
Suorat yritystuet (ml. maataloustuet) Suomessa n. 3,3 mrd.

Lähde: Eurostat, National Accounts. Suorat yritystuet = D3

Yritystuet ilman maataloustukia ovat Suomessa Euroopan pienimpiä

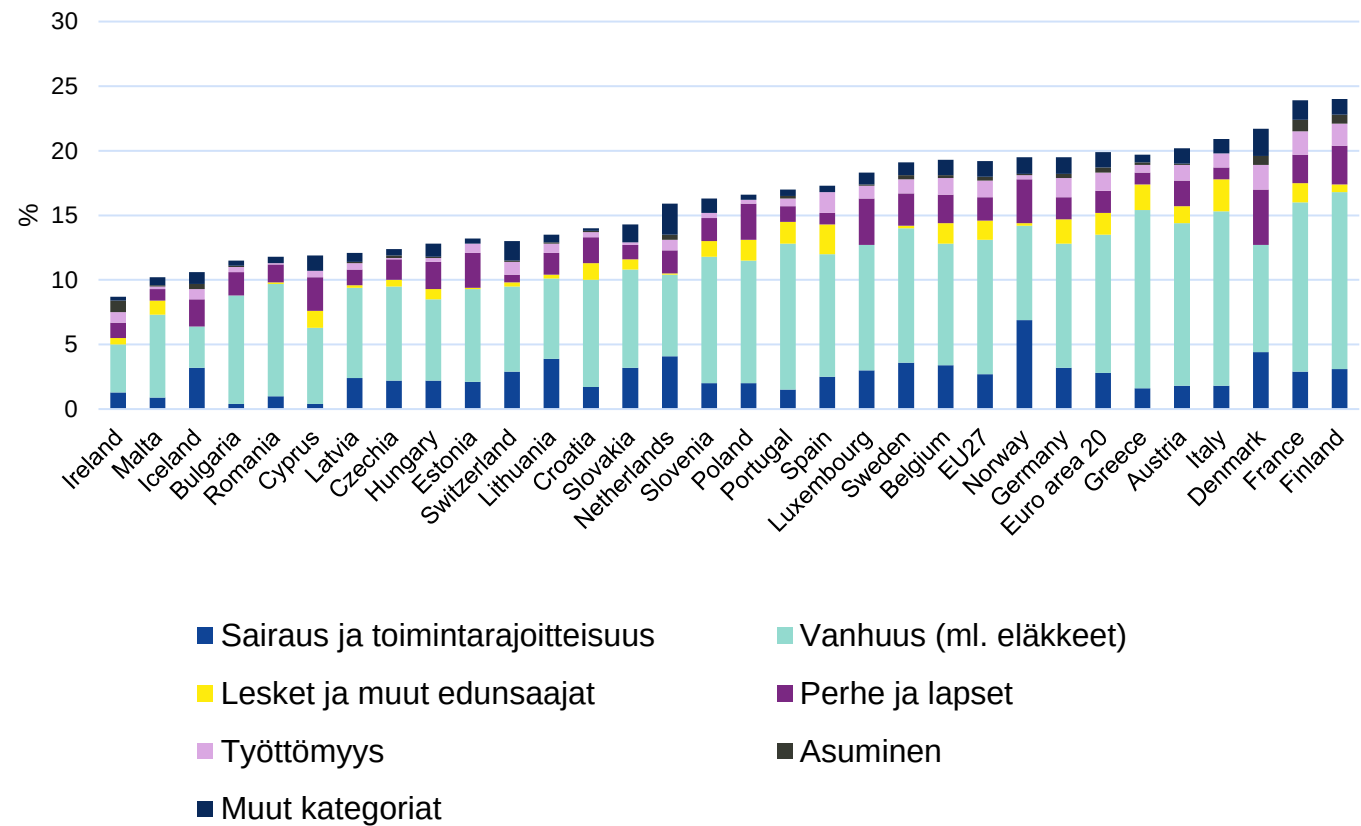
- Suomessa suorat yritystuet ilman maataloustukia n. 1,5 mrd. vuonna 2019
 - 0,6 % BKT:sta
- Vrt. väkiluvultaan samankokoinen Tanska, jossa tuet 5,1 mrd.
 - 1,6 % BKT:sta

Lähde: Eurostat; National Accounts & Agriculture database

**Suomessa
sosiaaliturvan taso
Euroopan korkein
vuonna 2019:
Tämä ei ole
jatkossa
mahdollista ilman
menestyvää
yrityssektoria**

Sosiaaliturva, % BKT:sta

Lähde: Eurostat. Huom. Sosiaaliturva koostuu pääosin tulonsiirroista.

”Loppujen lopuksi tämä on kilpailua parhaasta toimintaympäristöstä, eli siitä, mikä maa saa vihreät investoinnit ja vihreät työpaikat”

- Mika Aalto, Kemianteollisuus ry

Lopuksi: Kilpailukyky muodostuu monesta osa-alueesta

Kiitos osallistujille ja hyvää kesää!

Vihreä siirtymä, jäsenpulssi ja yritystuet

Toimitusjohtaja

Mika Aalto

mika.aalto@kemianteollisuus.fi

+358 50 438 9247

KEMIANTEOLLISUUS

Kemianteollisuuden suhdannetilanne

Ekonomisti

Sampo Pehkonen

sampo.pehkonen@kemianteollisuus.fi

+358 40 7634 700